

ספרי' — אוצר החסידים — לויבאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
ששה עשר

היכל
שלישי

מאמר
שבת שבתון
הוא לכם
תקע"א

מכ"ק אדמו"ר הזקן
הרב רבי שניאור זלמן מליאדי
(בעל התניא והשו"ע)
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

יוצא לאור בפעם הראשונה מכתב יד

על ידי מערכת
„אוצר החסידים”

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים לבריאה

פתח דבר

לקראת שבת שובה של שנה החדשה, שנת ה'תשפ"א הבעל"ט, הננו מוציאים לאור את המאמר "שבת שבתון הוא לכם" תקע"א, מאת כ"ק אדמו"ר הזקן.

המאמר נמצא בכתב-יד (מעתיק), צילום מספר 3025 (קטז, א), ונדפס כאן בפעם הראשונה.

לתועלת הלומדים והמעיינים, הוספנו בשולי העמודים מראי מקומות וצינונים.

*

המאמר נערך על ידי הרה"ת ר' אליהו שי' מטוסוב.

מערכת „אוצר החסידים”

עש"ק פ' נצביס-דוילך, ה'תש"פ
ברוקלין, נ. י.

MAAMAR
SHABBOS SHABBOSON HU LOCHEM 5571

Copyright © 2020
by
Kehot Publication Society
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com

Orders Department:
291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213
(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148
www.kehot.com

All rights reserved.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

Printed in the United States of America

שבת שבתון הוא לכם

שבת שבתון הוא לכם² וענינתם את נפשותיכם בתשעה לחודש וכו'. הנה רבו הדקדוקים בפסוק זה, א' שבכאן אמר שבת שבתון הוא כו' ובפ"ג אחרי נאמר שבת שבתון היא כו', ב' תיבת בתשעה אינו מדוקדק שעפ"י דקדוק לשון הקודש ה' צריך לכתוב בתשעי כמו שמצינו אצל חנוכת המזבח ביום⁴ התשעי כו', ג' מפני מה נאמר שם בפ' אחרי חוקת עולם וכאן לא נאמר חוקת עולם, אדרבה לכאורה ה"י צריך לכתוב כאן חוקת עולם, שבכאן נאמר פ' המועדות, וזה נוהג בין בפני הבית ושלא בפני הבית, ושם גבי עבודת יו"כ שהי' כה"ג עובד בבהמ"ק לא ה"י צריך לכתוב חוקת עולם שהרי אחר החורבן אינו נוהג עבודת כה"ג ביוהכ"פ.

והנה להבין זה צריך להבין ענין ירידת הנשמה בעוה"ז. דהנה ידוע שתכלית ירידת הנשמה בעוה"ז הוא כדי שיהי' לה עלי' אח"כ למעלה משרשה, והוא ע"פ קיום כל התרי"ג מצות, שכאמ"א⁵ מישראל צריך לקיים כל התרי"ג מצות אפי' מצות כהן ולוי בעיבור או בגלגול, והוא כדי לעשות לבושי' אל הנשמה, שמכל מצוה נעשה לבוש להנשמה כמ"ש בזוהר⁶ ע"פ ואברהם זקן בא בימים באינון יומין עילאין אי חסר מצוה חדא גרע לבושא חדא.

והנה [מה] שאנו קורין זה בשם ירידה, צריך להבין היכן ה' שורשה בתחילה קודם שירדה, ומה הוא הירידה, ולהיכן תעלה אח"כ ע"י קיום המצות. דהנה אנו⁷ אומרים אלקי נשמה שנתת בי טהורה היא, ופ"י טהורה היא לשון בהירות כמו וכעצם⁸ השמים לטהור, וכמו הרואה⁹ רקיע בטהרתו, כשאין עננים מסתירים נק' טהור, וזהו דע"ז¹⁰ מאין באת, שהנשמה שרשה מבחי' אין, שהוא בחי'

וראה מאמרי אדה"ז תק"ע ע' קמו וע' קסא. אוה"ת ש"ש ע' ב'קטו. לקוטי שיחות ח"ב ע' 590. וראה עוד במראי מקומות בתו"ח בשלח (הוצאה חדשה) קעה, ד.

6) בזוהר ע"פ ואברהם זקן: חיי"ש כד, א. ראה זח"א רכד, א. תו"א משפטים חיי"ש טז, א. משפטים עה, ד. לקו"ת יוהכ"פ סט, א. ובמ"מ במאמרי אדמו"ר האמצעי ויקרא ח"ב ע' תשמט. תו"ח בשלח שם קעו, א. אוה"ת בלק ע' תתקמח. לקוטי שיחות ח"ז ע' 331.

7) אנו אומרים אלקי נשמה: ברכת אלקי נשמה – ברכות ס, ב.

8) וכעצם השמים לטהור: משפטים כד, י. וראה סוטה יז, א: ורקיע דומה לכסא הכבוד כו' וכעצם השמים לטהור.

9) רקיע בטהרתו: ברכות נט, א.

1) שבת שבתון: המאמר נאמר בשבת שובה שנת תקע"א. ונמצא בשינויים, בלקו"ת דרושים ליוהכ"פ סח, ד. סה"מ תק"ע ע' קמה וע' קסא. אוה"ת דברים (כרך ה') ע' ב'קטו. ועיין בפלח הרמון ויקרא ע' שמה ואילך. דרוש נוסף מאדה"ז על פסוק „שבת שבתון הוא לכם“ נמצא בסה"מ אתהלך לאזני ע' ר.ו. המאמר נדפס כאן מכת"י 3205 קטז, א.

2) שבת שבתון הוא לכם: אמור כג, לב: שבת שבתון הוא לכם וענינתם את נפשותיכם בתשעה לחודש בערב מערב עד ערב תשבתו שבתכם.

3) ובפ' אחרי: טז, לא: שבת שבתון היא לכם וענינתם את נפשותיכם חוקת עולם.

4) ביום התשעי: נשא ז, ס.

5) שכאמ"א מישראל צריך לקיים: ראה הלכות ת"ת לאדה"ז פ"א ה"ד, ובמ"מ שם.

טהורה היא, וירדה למטה בבחי' בראת יצרת נפחת, וע"י מעשה המצות תעלה לבחי' קודש, כמו שאנו מברכים על מעשה המצות אשר קדשנו במצותיו, שע"י עשיית המצות תעלה לבחי' קודש, שהוא למעלה מבחי' טהורה היא שהיתה שרשה שם בתחילה, כמו שמצינו בענין לויים וכהנים, שבכהנים נאמר קדושים¹¹ תהיו, ואצל הלויים נאמר וטהרת¹² את הלויים, והלויים היו טפלים לכהנים, ופי' קודש הוא בחי' הבדל כמו הגבל¹³ את ההר וקדשתו, וזהו יתרון ענין טהרה¹⁴ מביאה לידי קדושה.

והנה להבין איך שע"י מעשה המצות תוכל הנשמה לעלות מבחי' טהרה לבחי' קדושה, צריך להבין תחילה ענין בחי' טהרה וענין בחי' קדושה. דהנה ידוע שנשמות¹⁵ ישראל עלו במחשבה, ופי' מחשבה יובן ממה שאנו רואים באדם התחתון למטה בחי' מחשבה ובחי' דיבור. והנה הדבור שבאדם התחתון למטה הוא בחי' גילוי לזולתו איזה דבר שא"א לו לגלות בלתי אותיות הדבור, ועל שם זה נק' הדיבור בחי' נפרד על שם שיוצאים אותיות הדבור לגילוי בפה אבל אותיות המחשבה הם מתאחדים עם עצם הנפש ואינם יוצאים לגילוי. כך עד"מ יובן למעלה כי יש בחי' מחשבה ובחי' דיבור. אך נאמר כי¹⁶ לא מחשבותי מחשבותיכם, שאין בחי' מחשבה ודבור העליון דומה לבחי' מחשבה ודיבור שבאדם הגשמי בשני דברים, א' שבאדם, האדם מלוכש במחשבה והמחשבה מלוכשת בשכל, אבל למעלה א"א לומר בחי' התלבשות כזאת, והב' שמבחי' מחשבה ודיבור שבאדם לא נתהווה כלום, אבל מבחי' מחשבה ודבור העליונה נתהוו עולמות עליונים, מבחי'¹⁷ מחשבה העליונה נתהוו עולמות עליונים דלא אתגליין ומבחי' דיבור נתהוו עולמות דאתגליין. ואין הפי' עולמות עליונים דלא מוסתר ונעלם בהן, אדרבה הלא זהו בחי' טהורה היא שמבחי' מחשבה העליונה נתהוו נשמות למטה ומבחי'¹⁸ דיבור נתהוו מלאכים כמ"ש ויעף¹⁹ אלי אחד מן השרפים שהוא לשון גילוי, ושרש הנשמה למעלה משרש של המלאכים. אלא הוא על דרך משל שאנו רואים שבעצמות השמש א"א להסתכל, רק כל האור שאנו רואים הוא זיו השמש, אבל בעצם השמש מחמת תקפו א"א להסתכל. כך הוא עד"מ למעלה נק' עולמות עליונים גבוי המקבלים מחמת שהאור נעלה על כן אי

סתימין: ראה גם תניא שעהיחווה"א פי"א.
 18) ומבחי' דיבור נתהוו מלאכים: ראה גם תניא אגה"ת פי"ד. תרי"א ס"פ וישב ל, א-ב. לקו"ת בהר מא, א. בחוקותי מה, א. ובמראי מקומות בתו"ח שמות לט, ד. ובכ"מ.
 19) ויעף אלי: ישעי' ו, ו. [פסוק זה מובא גם בדרוש זה שבלקו"ת יוה"כ"פ סט, ב: והנה המלאכים הם מבחי' עולמות דאתגליין וכמ"ש ויעף אלי אחד מן השרפים].

10) דע מאין באת: אבות פי"ג מ"א.
 11) קדושים תהיו: ר"פ קדושים (יט, ב).
 12) וטהרת את הלויים: בהעלותך, ב.
 13) הגבל את ההר: יתרו יט, כג.
 14) טהרה מביאה לידי קדושה: ע"ז כב, ב.
 15) שנשמות ישראל עלו במחשבה: ע"פ ב"ר פי"א, ד.
 16) כי לא מחשבותי: ישעי' נה, ח.
 17) מבחי' מחשבה העליונה נתהוו עולמות

אפשר למקבלים לקבל, וזהו בחי' ישת²⁰ חושך סתרו שאותו האור הוא בחי' חושך לגבי המקבלים, מחמת שהוא גבוה ונעלה מאוד ע"כ א"א להם לקבל וה"ז כחושך אצלם.

וזנהו שאנו אומרים יוצר²¹ אור ובורא חושך, ולכאורה הי' צריך להיות להיפוך יוצר חושך ובורא אור, שביצירה האור הוא בהסתר יותר ממה שהוא בעולם הבריאה. אך זהו נאמר לגבי המקבלים, ולגבי המקבלים מחמת שהאור שבעולם הבריאה נעלה יותר על כן נק' בשם חושך שאי אפשר להשיגו, אבל עולם היצירה שהאור²² הוא בהסתר ע"כ נק' בשם אור. וזהו שנמצא בספרי²³ קבלה שבעת שאומר יוצר אור צריך למשמש בתש"י ובשעה שאומר ובורא חושך צריך למשמש בתש"ר. ולכאורה הי' צריך להיות להיפוך שתש"ר גבוה מתש"י, אך זהו ג"כ ענין הנ"ל מחמת שבתש"ר האור נעלה ע"כ נק' בשם חושך.

ונמצא מכל הנ"ל ששרש הנשמה מבחי' טהורה היא, דע מאין באת בחי' עלמין סתימין, אך מאחר שנק' בשם עלמין, אעפ"י שנק' עלמין²⁴ סתימין, מ"מ ל' עולם מורה על העלם והסתר לגבי למעלה מהן, זהו הוראה ששורש הנשמה מבחי' ממכ"ע בבחי' השתלשלות המדריגות, וכמו השלשלת שכל הטבעות קשורים ואחוזים זה בזה, אך הוא שרש הראשון מבחי' ממכ"ע ונק' בשם אין, דע מאין באת, ואח"כ ירדה בבחי' ג' צמצומים בראת יצרת נפחת, בכדי להתלבש בגוף הגשמי, וע"י עשיית המצות בפועל ממש בגוף הגשמי תעלה לבחי' סובב כ"ע, שהוא מדריגה עליונה יותר משרשה דהיינו לבחי' קודש העליון. וזהו ענין הברכה שמברכים על מעשה המצות אשר קדשנו במצותיו. אך בכלל יש ב' בחי', א' בחי' סוכ"ע שהוא קדש בלא וא"ו, והב' בחי' קדוש בוא"ו שהוא בחי' המשכה מבחי' קדש בלא וא"ו, וזהו ק' 42* ק' הוי' צבאות שכדי שיהי' צבאות בחי' ממכ"ע, אות²⁵ הוא בצבאיו, שצריך להיות ג' צמצומים שזהו ג' פעמים ק'. והפי' הב' בבחי' ק"ק כו' זהו בבחי' המשכות המקיף מבחי' סוכ"ע בבחי' או"פ, שזהו ג"כ בראת יצרת נפחת, ואתה משמרה בקרבי שב' בחי' הראשונות בראת כו' הוא בבחי' ממכ"ע, ואתה משמרה בחי' סוכ"ע בחי' מקיף, וראי' לזה הוא ממה שמצינו בגמרא²⁶ שעל

כ"כ ברורות בהכתי"י.

24* (ק' ק' ק' ישיע' ו, ג.

25) אות הוא בצבאיו: ראה חגיגה טז, א [ובעין יעקב שם]. וראה במראי מקומות ללקו"ת האיזינו עד, ד. ומאמרי אדמו"ר האמצעי שמות ח"א ע' רפה. ובסה"מ מליקט ח"א ע' שעט.
26) בגמרא שנל כל בי עשרה: סנהדרין לט, א. וראה במ"מ במאמרי אדמו"ר האמצעי שמות ח"א ע' יד.

20) ישת חושך סתרו: תהלים יח, יב.

21) יוצר אור: ברכת יוצר – ע"פ ישיע' מה,

ז.

22) שהאור הוא בהסתר: כ"ה בהכתי"י. [ור"ל שהוא יותר בהסתר מצד עצמו, ועל כן הוא קרוב יותר אל המקבלים].

23) בספרי קבלה... למשמש בתש"י: פע"ח

שער הק"ש פ"א.

24) עלמין סתימין מ"מ ל': תיבות אלו אינן

כל בי עשרה שכינתא שריא, והלא אין אנו רואי' הכח הנמשך מלמעלה, אלא הוא בבחי' העלם ומקיף.

וזהו שע"י מעשה המצות תעלה הנשמה לבחי' קדש בלא וא"ו, וזהו ואנשי²⁷ קודש תהיון לי, שע"י מעשה המצות תעלה לבחי' קודש. וזהו עתידיים²⁸ צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש, שע"י שיעלו לבחי' קודש העליון ע"כ ימשיכו מהם המלאכים בחי' קדוש.

והנה צריך להבין איך שע"י מעשה המצות שהוא בבחי' עשיות גשמיות, תוכל הנשמה לעלות לבחי' קודש העליון למעלה משרשה. אך הנה ידוע שצריך להיות בכל מצוה ומצוה קבלת עול מלכות שמים, כי הגם שיש כמה מצות שהשכל מחייב לעשותן כמו מצות אהבת ה' שבפ' ק"ש, שמצד ההתבוננות בפסוק ראשון של ק"ש, איך שממך²⁹ הכל ואין לך דבר חוץ ממנו, וכל העולמות עליונים ותחתונים כולם קמי³⁰ כלא חשיבא, על כן השכל מחייב שצריך להיות ואהבת³¹, מ"מ צריך להיות אהבת ה' עליו בדרך [קבלת] עול. וזהו בי³² פירושים שיש בואהבת א' ממילא והב' בדרך ציווי, וע"י קבלת עומ"ש שיש בכל המצות שמבטל רצונו לעשות רצון העליון על ידי זה מגיע לבחי' סובב ומקיף שהוא בחי' עצמותו, בעל הרצון, שזהו בחי' מדת מלכות שנעוץ³³ תחילתן בסופן.

כי הנה אנו רואים בעיקר מדת מלכות, שמדה זאת מובדלת משאר המדות, כמו למשל מדת החסד הוא בחי' קירוב לזולתו וכמו"כ שאר המדות, אבל בחי' מדת מלכות הוא בהיפוך שהוא דוקא בחי' רוממות והתנשאות על זולתו כמו המלך³⁴ המרום לבדו כו', וכמו שאנו רואים במלכותא דארעא שרק שם המלך נקרא על אנשי המדינה, ומחמת שמו הם בטלים אליו, אבל עצמות המלך מרומם ומתנשא. ואף שמדת מלכות הוא בחי' אחרונה אבל מחמת שנעוץ תחילתן בסופן על כן מגיע בעצמות הרצון. וזהו שאמר בזוהר³⁵ זרקא מקף שופר הולך סגולתא, שעלי' הזאת שעולה הנשמה לבחי' קודש העליון למעלה משרשה הוא בחי' זריקא, שעל זה נאמר בזוהר³⁶ כאבנא בקירטא שהוא עץ שזורקין על ידו למרחוק, שאף שקבלת עול מלכות שמים הוא מדה אחרונה אעפ"כ מגיע

34) המלך המרום לבדו: ברכת יוצר.
35) בזוהר זרקא: זח"א כד, א"ב. פרדס שער הטעמים (שכ"ט) בתחילתו. וראה גם סה"מ תקס"ד ע' ח. ובכ"מ.
36) בזוהר כאבנא בקירטא: זח"א כד, א. ח"ג ערב, א (ברע"מ). תקוני זהר תי' י"ט (מא, ב). תי' כ"א (סא, ב). וראה גם מאמרי אדמו"ר הזקן הקצרים ע' תקטע. ועל ענינים ע' רכו וע' רסג.

27) ואנשי קודש תהיון לי: משפטים כב, ל.
28) עתידיים צדיקים: ראה ב"ב עה, ב.
29) שממך הכל: דברי הימים א כט, יד.
30) קמי' כלא חשיבא: ע"פ זח"א יא, ב.
31) ואהבת: ואתחנן ו, ה.
32) ב' פירושים שיש בואהבת: ראה גם תו"א פ' תשא פו, ג. ובכ"מ.
33) שנעוץ תחילתן בסופן: ס' יצירה פ"א מ"ז.

שבת שבתון הוא לכם

בעצמות הרצון שהוא בחי' קודש העליון, למעלה משרש הנשמה בעצם שהוא בבחי' טהורה היא בבחי' ממכ"ע. וזהו הולך סגולתא, ויש בזה ב' פירושים, א' שנשי' נק' סגולתא ששרש נשי' הוא בבחי' סגול שהוא ג' נקודות שהוא ג' אבות, שיש בירושה בכאו"א מישראל ג' מדות אהבה ויראה ורחמים מג' אבות. ופי' הב' בסגולתא, כי הנה ידוע שסגולה הוא למעלה מהרפואה, שהרפואה הוא עפ"י השכל כמו אם נתגבר כח החום צריך ליתן רפואה לקרר כדי להעמיד על מזג הממוצע, אבל הסגולה היא למעלה מהשכל, וזהו הפי' הב' בסגולתא שהוא אף שיש הג' מדות חסד דין ורחמים בירושה מהאבות, אך לא כמו שהי' אצלם בבחי' עבודה עפ"י שכל, אבל אצלנו בבחי' סגולא למעלה מהשכל, וזהו הולך סגולתא שע"י מעשה המצות תעלה הנשמה למעלה משרשה שהוא כמו ענין הנ"ל בדרך זריקה, וכ"ז הוא ע"י קבלת עול מלכות שמים בביטול הרצון במעשה המצות. וזהו ואני³⁷ כברוש רענן ממנו פריך נמצא, דהנה בכל המצות נאמר אני, כמו בציצית נאמר אני³⁸ הוי' אליכם, וכמו כן בשאר המצות, דתיבת אני קאי על בחי' מדת מלכות שהוא כברוש רענן, כמו עד"מ ארו גבוה כשכופפין אותו ואח"כ מניחין אותו מכפיפתו מגיע אח"כ לשרשו, כמו"כ מדת מלכות אעפ"י שהוא בחי' אחרונה אעפ"י ע"י ביטול הרצון בקבלת עול מלכות בעשיות המצות, תעלה למעלה, כי שרש בחי' מדת מלכות הוא בבחי' הרוממות דוקא וזהו ג"כ בחי' זריקה, וזהו אני³⁹ ראשון ואני אחרון, שבחי' אני אחרון ע"י ביטול הרצון תעלה לבחי' אני ראשון. וזהו צדקה⁴⁰ תרומם גוי, כי הנה כל⁴¹ המצות נק' בשם צדקה, וע"י מעשה המצות תרומם גוי, שקאי על נשי' שיעלו למעלה משרשם.

וכמו"כ ע"י התפילה תעלה הנשמה ג"כ למעלה משרשה, כי הנה אותיות התפילה נק' אבנים. והנה התפילה⁴² נק' בשם סולם, שיש בו מעלה ומטה, וע"י ביטול הרצון בתפילה תעלה הנשמה ג"כ למעלה משרשה. וזהו סנדל⁴³ קושר כתרים לקונו מתפילותיהם של ישראל, כי ע"י שמתפללין באהוי"ר בביטול הרצון תעלה הנשמה למעלה משרשה עד שנעשים כתרים מאותיות התפילה, וזהו ג"כ בחי' זריקה הנ"ל. וכמו"כ ע"י אותיות התורה תעלה ג"כ הנשמה למעלה משרשה, כי הנה אותיות⁴⁴ התפילה⁴⁵ נק' בשם סוסים כמו כי⁴⁶

(44) אותיות . . בשם סוסים: ראה תקוני זהר בהקדמה ת, א. וראה עוד במראי מקומות: במאמרי אדה"ז תקס"ט ע' י. תו"ח בשלח קמג, א.

(45) התפילה: אולי טעות המעתיק, וצ"ל: התורה (כי כאן בשורות אלו קאי על אותיות התורה).

(46) כי תרכב על סוסיד: חבקוק ג, ח (וקאי על מתן תורה). וראה גם במראי מקומות: בשערי אורה נד, א. תו"ח בשלח קסט, א. סה"מ תרכ"ז ע' רי.

(37) ואני כברוש רענן: הושע יד, ט.

(38) אני הוי' אליכם: שלח לט, מא.

(39) אני ראשון: ישעי' מד, ו.

(40) צדקה תרומם גוי: משלי יד, לד.

(41) כל המצות נק' בשם צדקה: ראה תניא פל"ז (מח, ב), ובמראי מקומות לשם.

(42) התפילה נק' בשם סולם: ראה זח"א רסו, ב. ח"ג ש, ב. תקוני זהר תי' מ"ה (פג, א).

(43) סנדל קושר כתרים: ראה זח"א קסז, ב. וראה במראי מקומות במאמרי אדמו"ר האמצעי שמות ח"ב ע' רמח ואלך. שם נ"ך ע' שיג.

תרכב על סוסיך מרכבותיך כו' וזה קאי על אותיות התורה, וכמו שאנו רואים למטה שע"י שירכב על הסוס יוליכנו הסוס למקום שלא הי' יכול לבוא בעצמו בלתי סוס, כמו"כ ע"י אותיות התורה תעלה הנשמה למעלה משרשה. וכל זה דוקא ע"י ביטול הרצון ואהוי"ר בעת עסקו בתורה, וזהו כל⁴⁷ האומר אין לי אלא תורה, בלא אהוי"ר, אפילו תורה אין לו, כי העיקר הוא בחי' ביטול הרצון.

וזהו קודש⁴⁸ ישראל להוי' ראשית תבואתו, דהנה כתי' ואספת⁴⁹ דגנך תירושך ויצהרך, ודגנך נאמר על תורה הנגלית, ותירושך ויצהרך נאמר על פנימיות התורה שזהו בחי' רוזן ורוזן דרוזין⁵⁰. אבל ישראל על ידי מעשה המצות או ע"י תורה ותפילה יעלו למעלה מבחי' תבואה הנ"ל עד בחי' קדש.

והנה כל הנ"ל נק' עולת⁵¹ תמיד, שנש"י עולים תמיד למעלה משרשם ע"י תורה ותפילה ומעשה המצות, אבל כללות העלי' הוא בשבת. דהנה השבת נק' ג"כ קודש כמ"ש ושמרתם⁵² את השבת כי קודש הוא לכם, ושבת⁵³ אותיות תשו"ב שהוא בחי' עליה והשב[ת] הנשמה לשרשה, כמו שאנו רואים עד"מ באדם למטה כשעוסק באיזה מלאכה אזי כל שכלו ומחשבה ודיבור ומעשה מלובש במלאכה ההיא וכשפוסק ממלאכה ההיא אזי חוזרים כל המחשבה ודבור ומעשה שהי' במלאכה ההיא כל א' לשרשו, כמו"כ על שבת נאמר כי⁵⁴ ששת ימים עשה הוי' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת כו', שעלו כל הכחות שהיו מלובשים בששת ימי המעשה למעלה משרשם בעצמות הרצון לבחי' קודש העליון. וזהו שנק' עולת שבת, שמכל העבודות בתורה ותפילה ומעשה המצות בכל ימי החול עולים בשבת לבחי' קודש העליון. אך כ"ז הוא ע"י ביטול הרצון בקבלת עול מלכות שמים דוקא בתורה ובתפילה ובמעשה המצות, אזי תוכל לעלות בכללות העליות ביום השבת דוקא. וזהו כללות הברכות שמברכים על מעשה המצות, מלך העולם אשר קדשנו במצותיו כו', שהוא ע"י בחי' מלך בביטול הרצון אזי יעלו לבחי' קדש סוכ"ע [למעלה] משרשה בחי' טהורה היא בחי' ממכ"ע.

אך כל בחי' העליות הנ"ל הוא בצדיקים, שכל ימיהם הם בעבודות בתורה ומצות ותפילה באהוי"ר בביטול הרצון, אזי עולים כל ימיהם בבחי' קודש העליון על ידי עבודתם, אבל מי שפגם והעביר את הדרך, בעברו על מ"ע בהעדר הרצון או על מל"ת בהיפוך הרצון העליון, ופגם על ידי זה בקודש העליון כו', על זה

(42) ושמרתם את השבת: תשא לא, יד.
 (43) ושבת אותיות תשו"ב: ראה פי' יפה תואר
 לבר' ספכ"ב. תניא אגה"ת ספ"י. וראה במראי
 מקומות: במאמרי אדמו"ר האמצעי דברים ח"ד
 ע' אקפ, ובת"ח נח נה, ב.
 (44) כי ששת ימים: תשא שם, יז.

(47) כל האומר: ע"פ יבמות קט, ב.
 (48) קודש ישראל: ירמי' ב, ג.
 (49) ואספת דגנך: עקב יא, יד.
 (50) ורוזין דרוזין: ראה זח"א מא, א. וראה גם
 מאמרי בינה שער הק"ש פנ"ד ואילך.
 (51) עולת תמיד: פינחס כח, ו.

שבת שבתון הוא לכם

י

נאמר ואת⁵⁵ נפש אויבך יקלענה בתוך כף הקלע, שהוא ג"כ בחי' זריקה, כי את⁵⁶ זה לעומת זה כו', כמו שע"י מעשה המצות נעשה להנשמה לבושי⁵⁷ דכי' כמו"כ להיפוך ע"י החטא ועון נעשים לבושי מסאבותא.

והנה ע"ז נתקן יום הכפורים, שכדי לתקן הפגם שנפגם בחי' קודש צריך להיות ממקום נעלה, יוה"כ שנק' קודש הקדשים וכמ"ש והבדילה⁵⁸ הפרוכת לכם בין הקודש כו'. דהנה ידוע שכה"ג נכנס לפני ולפנים בבית המקדש והי' מזה⁶⁰ מדם הפר ומדם השעיר על הפרוכת, וצריך להבין הלא כל עבודתו בבית קודש הקדשים הי' לכפר⁶⁰ על עונות בני', ואיך יכופר עונות בני' בדם הפר כו'. אך הנה ידוע מה שמבואר בזה"ק⁶¹ על פסוק ונפש כי תחטא תוהא איך שייך חטא לנפש אלקית. אך עיקר החטא הוא מחמת נה"ב, כידוע שיש באדם ב' נפשות נה"א ונה"ב, והחטא הוא מחמת נפש הבהמית שממנו כל התאוות, והנה מאחר שהחטא הוא מחמתה ממילא אין לאדם כפרה כי אם מאותו המין, ומחמת זה הי' הכה"ג נכנס לפנים בדם הפר, דם דוקא לכפר על נפש הבהמית, וכידוע ששרש הבהמה הוא מבחי' אורות דתוהו שהם תקיפים ביותר, וכמו שאנו רואים למטה שבהמה חזקה יותר מאדם ע"כ תוכל דם הבהמה לכפר על חטא האדם. וזהו אדם⁶¹ ובהמה תושיע ה', שכאשר האדם מתהפך בחי' נפש הבהמית שלו אזי תושיע ה'.

והנה כל זה הי' בזמן שבהמ"ק קיים, שכה"ג הי' מכפר בדם הפר כנ"ל, אך עתה שחרב בהמ"ק, הנה התיקון לזה הפגם הוא בתשובה, שיוה"כ נק' ג"כ יום התשובה, הגם שצריך להיות כל⁶² ימיו בתשובה, אך עיקר⁶³ זמן התשובה הוא ביוה"כ דוקא. דהנה ידוע דבעל תשובה משכין ל' בחילא⁶⁴ יתיר יותר מצדיק גמור, כמו עד"מ מי שהולך על מקום שוה אינו צריך לזה כח רב, אבל מי שצריך לעבור אמת המים אזי צריך לקפוץ ולדלג בכל כוחו, כך ג"כ ענין בע"ת מאחר שהי' מושקע ברע תחילה, ורוצה לצאת ממשכא⁶⁵ דחויא, צריך לזה כח רב ממילא מעורר כח רב ועליון ביותר עד שנתמלאו כל הפגמים, אפי' אם נפגם בחי' קודש

ה, א. זח"ג יג, ב. טז, א.

*61) אדם ובהמה תושיע ה': תהלים לו, ז.

62) כל ימיו בתשובה: שבת קנג, א.

63) עיקר זמן התשובה הוא ביוה"כ: ראה גם

רמב"ם הל' תשובה פ"ב ה"יז.

64) בחילא יתיר: ראה זח"א קכט, ב. תניא

אגה"ת פ"ח.

65) ממשכא דחויא: ראה תניא פל"א, ובמ"מ

לשם. וראה במ"מ במאמרי אדמור"ר האמצעי

נ"ך ע' תלד.

55) ואת נפש אויבך: שמואל"א כה, כט.

56) את זה לעומת זה: קהלת ז, יד.

57) לבושי דכי' .. לבושי מסאבותא: ע"פ

זח"ג קסט, ב. תניא פ"ו. ועוד.

58) והבדילה הפרוכת: תרומה כו, לג.

59) מזה מדם הפר ומדם השעיר: אחרי טז,

יח.

60) לכפר על עונות בני': ע"פ אחרי שם,

לד. ועוד.

61) בזה"ק על פסוק ונפש כי תחטא: ויקרא

שבת שבתון הוא לכם

העליון. וזהו המקדש⁶⁶ את האשה על מנת שאני צדיק גמור הרי היא מקודשת שמא הרהר תשובה, כי בהרהור אחד אפשר שיהי' מרשע גמור צדיק גמור.

אך כל זה דייקא ביוה"כ, שיוה"כ נק' יום הסליחה. וזהו מ"ש ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחודש, ולכאורה הי' צריך לומר בתשיעי⁶⁷. אך כל זה יובן בהקדים ענין התענית מהו, דהנה ידוע שעיקר ענין האכילה הוא לחבר נפש האלקית עם נפש הבהמית, כי הוא עולה מלמטלמ"ע, ומתחילה נתרבר לקיבה ואח"כ עולה לכבד ומכבד עולה ללב ומלב עולה למוח ואח"כ חוזר ממוח ללב כו', נמצא ע"י האכילה מתקשר נה"א עם נה"ב. והנה מאחר שע"י האכילה נתקשר הנה"א בנה"ב, על כן יוכל להיות חטא ועון, אבל התענית הוא להיפוך דהיינו מאחר שאינו אוכל ממילא נפרד הנה"א מהנה"ב, אדרבא הנה"א נותנת כח ועוז, ע"כ מחמת התענית הוא מונע החטא.

וזהו ועניתם את נפשותיכם בתשעה, כי הנה כמו שכל ענין בנין עולמות הוא ע"י בחי' עשר ספירות, כמו"כ⁶⁸ באדם הגשמי למטה יש עשר כוחות, והנה העשר כוחות נחלקין דרך כלל לב' בחי', ט' מדות יש להן ערך והשתוות, אבל בחי' העשירי הוא למעלה מהו. וזהו ועניתם את נפשותיכם בט', שע"י התענית בט' ימים שקודם יוה"כ יתהפכו הט' מדות, אזי יגיעו ממילא ביוה"כ לבחי' מדה היו"ד, שהוא בחי' רצון שהוא בחי' קודש הקדשים, שיתמלא עי"ז כל הפגמים אף מי שנפגם בקודש העליון.

וזהו מה שבכאן נאמר שבת שבתון הוא לכם, ובפ' אחרי נאמר שבת שבתון היא לכם, לפי שבכאן נאמר ועניתם שע"י התענית נתהפכו כל הט' מדות אזי ממילא יגיעו ביוה"כ לבחי' מדה היו"ד, על כן נאמר הוא ל' דכר, לפי שישראל עושים היוה"כ בהעלאות מ"ן שלהם מלמטלמ"ע, אבל שם כשיוה"כ מצד עצמו בלתי תענית ובלתי העלאת מ"נ, כי אם מצד עצמו יו"כ שעצמו⁶⁹ של יום מכפר, שנק' קדוש כמ"ש כו' קדוש היום לאדונינו, ע"כ נאמר היא ל' נוקבא, וכמ"ש אשה⁷⁰ כי תזריע וילדה זכר אבל איש מזריע תחילה כו'.

וזהו ג"כ מ"ש בפ' אחרי חוקת עולם, לפי שבכאן מדבר בענין ועניתם שע"י נעשה יו"כ, לכן אין צריך לומר חוקת עולם לפי שאין זה בכל זמן כי אם

69) שעצמו של יום מכפר: ע"פ יומא פה, ב. רמב"ם הל' תשובה פ"א ה"ג-ד.

70) כי קדוש היום לאדונינו: נחמי' ת, י.

71) אשה כי תזריע. . איש מזריע תחילה: תזריע יב, ב. וראה לקו"ת פ' תזריע כ, א ואילך.

66) המקדש את האשה: קידושין מט, ב.

67) בתשיעי: ראה לעיל בתחילת המאמר.

68) כמו"כ באדם הגשמי למטה יש עשר

כוחות: ראה תניא רפ"ג.

שבת שבתון הוא לכם

כשעושים תשובה ותענית, אבל שם מדבר בעצם יום כפור בלתי תענית על כן נאמר חוקת עולם שבאמת יום כיפור מצד עצמו ג"כ מכפר.

וזמן ג"כ מה שפעם אחד נאמר גבי יום הכיפורים וכפר⁷² על הקודש, ופעם אחת נאמר⁷³ וכפר על מקדש הקודש, כי ע"י ההתהפכות התשעה בחי' ע"י התענית, ממילא נתכפר אף בחי' הקודש, שנמשך הארה מבחי' קודש הקדשים, שזהו בחי' עולת⁷⁴ שבת בשבתו, הכללי, שיוה"כ נק' שבת שבתון, אבל יוה"כ מצד עצמו אינו מכפר רק על מקדש הקודש, שהוא בחי' המשכה מקודש וד"ל.

74) עולת שבת בשבתו: פינחס כה, י.

72) וכפר על הקודש: אחרי טז, טז.
73) וכפר את מקדש הקודש: שם, לג.

לעילוי נשמת

הרה"ג הרה"ח ר' שניאור זלמן ע"ה

בן הרה"ח ר' נתן ע"ה

גורארי'

נפטר ביום השי"ק א' דראש השנה ה'תשס"ד

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס על ידי ולזכות משפחתו שיחיו